

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

Förslag till föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Inledning	4
3. Förordning (EU) 2017/625.....	5
3.1. Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.....	5
3.2. Avgifter.....	5
3.2.1. Inledning	5
3.2.2. Obligatoriska avgifter.....	6
3.2.3. Avgifter som regleras nationellt.....	7
4. Avgifter för slakterier och vilthanteringsanläggningar	8
4.1. Beskrivning av problemet och vad Livsmedelsverket vill uppnå	8
4.2. Behovet av förordningsändringar	10
4.3. Livsmedelsverkets förslag.....	10
4.3.1. Avgifter med fasta belopp.....	10
4.3.2. Antal djur och unga nötkreatur	11
4.3.3. Djurslag.....	13
4.3.4. Valutakurs	16
4.3.5. Avgifter för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet vid slaktverksamhet.....	16
4.4. Alternativa lösningar	18
5. Livsmedelsanläggningar som inte bedriver slaktverksamhet	18
5.1. Beskrivning av problemet och vad Livsmedelsverket vill uppnå.....	18

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

5.2. Livsmedelsverkets förslag	19
5.3. Alternativa lösningar	20
6. Avgift för kontroll som ursprungligen inte var planerad	20
6.1. Alternativ lösning	21
7. Godkännande av livsmedelsanläggningar	21
7.1. Beskrivning av problemen och vad Livsmedelsverket vill uppnå	21
7.2. Livsmedelsverkets förslag	21
7.3. Alternativa lösningar	22
8. Exportkontroll	23
8.1. Beskrivning av problemen och vad Livsmedelsverket vill uppnå	23
8.2. Livsmedelsverkets förslag	23
8.3. Alternativa lösningar	24
9. Beslut om avgifter och debitering	24
10. Statligt stöd	24
11. Märkning av ägg	24
12. Effekterna om någon reglering inte kommer till stånd	25
13. Vilka bemyndiganden som Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på	25
14. Kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen	26
15. Överensstämmelse med skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU	26
16. Tidpunkten för ikraftträdande och informationsinsatser	26
17. Berörda företag och branscher	27
18. Tidsåtgång, administrativa kostnader och annan påverkan för företagen	28
19. Särskilda hänsyn till små företag och påverkan på konkurrensförhållanden	28
20. Effekter för kommuner eller regioner	28
21. Miljö och jämställdhet	29
22. Uppföljning och utvärdering av föreskrifterna	29
Talesperson	29

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

1. Sammanfattning

Livsmedelsverket utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet vid slakterier, vilthanteringsanläggningar och vissa andra livsmedelsanläggningar. För denna kontroll tar Livsmedelsverket ut avgifter som regleras i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2021:8) om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Föreskrifterna behöver nu ses över utifrån bl. a. ett förslag om att införa avgifter med fasta belopp för slaktverksamheten vid slakterier och vilthanteringsanläggningar.

Livsmedelsverket föreslår i korthet följande.

- Avgifter med fasta belopp för slaktverksamheten vid slakterier och vilthanteringsanläggningar ska betalas även för vissa djurslag som inte nämns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel.
- Slakterier och vilthanteringsanläggningar ska lämna uppgifter till Livsmedelsverket om antalet inkommande djur, ålder på djuren och djurens slaktvikt.
- Nya avgifter för de delar av kontrollen av slaktverksamheten som inte omfattas av avgifter med fasta belopp.
- Ändrade avgifter för den del av livsmedelsanläggningarnas verksamhet som inte är slaktverksamhet. Detta innebär att integrerade verksamheter vid slakterier och vilthanteringsanläggningar kommer att få samma typ av avgifter som övriga livsmedelsanläggningar som har obligatoriska avgifter.
- Ändrade avgifter för de anläggningar som inte omfattas av obligatoriska avgifter.
- Ändrade avgifter för kontroll som ursprungligen inte var planerad.
- Ändrade avgifter för godkännande av livsmedelsanläggningar.
- Ändrade avgifter för exportkontroll.
- Hänvisning till ny EU-förordning för vissa avgifter avseende undantag från handelsnormer för ägg.

Denna remiss kommer att kompletteras med de kalkylunderlag som ligger till grund för beräkningarna av avgifterna och timtaxorna. Kalkylunderlagen kommer

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

troligtvis att skickas ut till remissinstanser, och publiceras på Livsmedelsverkets webbplats, under v. 49.

2. Inledning

Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2021:8) om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet har tillämpats från den 1 januari 2022. Inför 2024 behöver av flera anledningar, som kommer att framgå nedan, avgifterna för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet vid såväl slakterier och vilthanteringsanläggningar, som övriga livsmedelsanläggningar ändras. Även avgiften för exportkontroll behöver ses över.

Livsmedelsverket ska enligt förslag i budgetpropositionen för 2024, prop. 2023/24:1, erhålla anslag som får användas för utgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet gällande slakterier och vilthanteringsanläggningar som inte täcks av avgifter som tas ut i enlighet med artikel 79.1 b i förordning (EU) 2017/625 (avgifter med fasta belopp). Anslaget får även användas för statligt stöd i form av nedsättning av vissa avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som betalas av slakterier och vilthanteringsanläggningar.

Om förslaget i budgetpropositionen fastställs av riksdagen innebär det att delar av den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet av slaktverksamhet vid slakterier och vilthanteringsanläggningar ska finansieras dels genom avgifter med fasta belopp, dels med anslag. För den övriga kontrollen vid slaktverksamheten och vid anläggningen i övrigt, och som inte omfattas av avgifter med fasta belopp, ska avgift fortsatt utgå.

De delar av verksamheten vid slakterier och vilthanteringsanläggningar som inte är slaktverksamhet, dvs. en sådan anläggnings integrerade verksamheter, kommer fortsättningsvis att hanteras på samma sätt som övriga livsmedelsanläggningar. Denna likriktning, i kombination med det uppkomna underskottet för övriga livsmedelsanläggningar, kräver en översyn av även avgifterna för dessa livsmedelsanläggningar.

De ovan nämnda förändringarna påverkar även godkännandavgifterna för livsmedelsanläggningar eftersom de idag är baserade på timtaxorna för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet av anläggningarna. Även dessa avgifter måste därför ses över.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

Även avgiften för exportkontroll behöver ses över inför 2024 då det uppkommit ett underskott i verksamheten.

Livsmedelsverket gör även en viss språklig översyn av föreskrifterna som inte ändrar innehållet i sak.

3. Förordning (EU) 2017/625

3.1. Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

Förordning (EU) 2017/625 använder två begrepp, offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet, för att beskriva den kontroll som utförs. Den offentliga kontrollen avser den verksamhet som utförs av behöriga myndigheter för att verifiera att aktörerna efterlever förordningen och de bestämmelser som avses i artikel 1.2 samt att djur eller varor uppfyller kraven enligt dessa bestämmelser, inbegripet inför utfärdandet av officiella intyg eller officiella attesteringar.

Med annan offentlig verksamhet avses enligt artikel 2.2 i förordningen annan verksamhet än offentlig kontroll som utförs av de behöriga myndigheterna, eller av de organ med delegerade uppgifter eller de fysiska personer till vilka viss annan offentlig verksamhet har delegerats, däribland verksamhet för att kontrollera om det förekommer djursjukdomar eller växtskadegörare, förebygga eller begränsa spridningen av sådana djursjukdomar eller växtskadegörare, utrota dessa djursjukdomar eller växtskadegörare, bevilja tillstånd eller godkännanden och utfärda officiella intyg eller officiella attesteringar.

3.2. Avgifter

3.2.1. Inledning

Av artikel 78 i förordning (EU) 2017/625 framgår att medlemsstaterna ska säkerställa att tillräckliga finansiella resurser finns tillgängliga för att tillhandahålla den personal och andra resurser som de behöriga myndigheterna behöver för att utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Avgiftsreglerna delas upp i obligatoriska avgifter enligt artikel 79, för vilka medlemsstaterna ska ta ut avgifter för offentlig kontroll, och andra avgifter enligt artikel 80, för vilka medlemsstaterna får ta ut avgifter.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

3.2.2. Obligatoriska avgifter

De obligatoriska avgifterna som nu är aktuella omfattar den offentliga kontroll som utförs i samband med den verksamhet som avses i kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625, dvs. offentlig kontroll i slakterier, i styckningsanläggningar, i bearbetningsanläggningar avseende vilt, av mjölkproduktion och av produktion och utsläppande på marknaden av fiskeri- och vattenbruksprodukter (artikel 79.1). De obligatoriska avgifterna omfattar inte annan offentlig verksamhet.

De obligatoriska avgifterna enligt artikel 79.1 ska tas ut antingen motsvarande kostnaden beräknad enligt artikel 82.1 eller med de belopp som anges i kapitel II i bilaga IV.

För de obligatoriska avgifter som inte omfattas av avgifter med fasta belopp ska beräkning enligt artikel 82.1 ske genom någon av de två beräkningsmetoder som nämns i artikeln eller som en kombination av dessa:

- a) Som ett schablonbelopp på grundval av de behöriga myndigheternas totala kostnader för offentlig kontroll under en bestämd tid, som tas ut av alla aktörer oavsett om de verkligen varit föremål för offentlig kontroll under referensperioden eller inte; vid fastställandet av avgiftsnivån för olika sektorer, verksamheter och kategorier av aktörer ska de behöriga myndigheterna ta hänsyn till hur den berörda verksamhetens typ och storlek och de relevanta riskfaktorerna påverkar fördelningen av de totala kostnaderna för dessa offentliga kontroller.
- b) På grundval av beräkningen av de verkliga kostnaderna för varje enskild offentlig kontroll, tillämpat på de aktörer som varit föremål för sådan offentlig kontroll.

Livsmedelsverket tillämpar en kombination av metoderna vid beräkningen av avgifterna.

Vid beräkningen av avgifter finns en begränsning i artikel 82.2 till att resekostnader inte får beaktas på ett sätt som missgynnar vissa aktörer på grund av avståndet mellan deras lokaler och den plats där de behöriga myndigheterna är belägna.

Angående avgifter med fasta belopp, se nedan i avsnitt 4.1.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

Enligt artikel 79.2 c i förordningen ska avgift också tas ut för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad. Med sådan kontroll avses kontroll som i) har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad hos samma aktör påvisats under en offentlig kontroll som utförts i enlighet med denna förordning, och ii) utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

Av artikel 83 följer att avgifter för sådan offentlig kontroll eller för annan offentlig verksamhet som utförs på grundval av ett klagomål ska tas ut av aktören endast om den kontrollen leder till att den bristande efterlevnaden bekräftas.

3.2.3. Avgifter som regleras nationellt

Enligt artikel 80 i förordning (EU) 2017/625 får medlemsstaterna ta ut andra avgifter eller pålagor för att täcka kostnaderna för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet än de avgifter som avses i artikel 79, om detta inte är förbjudet enligt annan lagstiftning. Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, har därför på nationell nivå möjlighet att föreskriva om skyldighet att betala avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Bestämmelser om avgifter på livsmedelsområdet finns framför allt i förordning (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter, nedan livsmedelsavgiftsförordningen. I förordningen ges Livsmedelsverket bemyndigande att meddela föreskrifter om avgifter och ytterligare föreskrifter om hur dessa ska beräknas.

Som nämnts i föregående avsnitt ska avgift även tas ut för kontroll som ursprungligen inte var planerad. Av 8 § livsmedelsavgiftsförordningen regleras att en kontrollmyndighet ska ta ut avgift för kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med sådan kontroll som utförs efter klagomål och som är nödvändig för att undersöka den påstådda bristen. Av artikel 83 i förordning (EU) 2017/625 följer dock att avgifter som utförs på grundval av ett klagomål ska tas ut av aktören endast om den kontrollen leder till att den bristande efterlevnaden bekräftas.

På nationell nivå finns den övergripande avgiftsförordningen (1992:191) som reglerar hur stora avgifter en myndighet får ta ut. För det fall regeringen inte har föreskrivit annat, ska enligt 5 § den förordningen avgifter beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader (full kostnadstäckning).

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

Regeringen har dock avseende avgifter på livsmedelsområdet föreskrivit annat när det gäller annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontroll som avser de verksamheter som omfattas av artikel 79.1 a och 2. I 17 § livsmedelsavgiftsförordningen anges att det i artiklarna 81 och 82 i förordning (EU) 2017/625 finns bestämmelser om hur avgiften för offentlig kontroll för verksamheter som omfattas av artiklarna 79.1 a och 79.2 i samma förordning ska beräknas. Vidare anges att artiklarna 81 och 82 även ska tillämpas vid beräkningen av avgift för annan offentlig verksamhet som hänger samman med sådan kontroll. Liknande skrivningar finns i förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter. Som framgår nedan behöver ändringar i både livsmedelsavgiftsförordningen och andra förordningar ske för att möjliggöra uttag av avgifter med fasta belopp.

4. Avgifter för slakterier och vilthanteringsanläggningar

4.1. *Beskrivning av problemet och vad Livsmedelsverket vill uppnå*

Livsmedelsverkets nuvarande avgiftssystem för livsmedelsföretagare som bedriver slakterier och vilthanteringsanläggningar innebär att livsmedelsföretagarna betalar en obligatorisk avgift för utförd offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med sådan kontroll utifrån timtaxor som varierar med hänsyn till anläggningarnas storlek och myndighetens bemanning. Timtaxorna innefattar den provtagning som kontrollen ger upphov till samt kontroll av animaliska biprodukter och djurskydd. Den provtagning som sker inom ramen för kontrollprogrammen omfattas dock inte. Timtaxorna används även för kontroll av anläggningen, för kontroll som ursprungligen inte var planerad och för kontroll av integrerade verksamheter. Kontroll av export, material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel, nödslakt och slakt som utförs vid den jordbruksanläggning som djuren kommer från har i dagens avgiftssystem egna timtaxor.

Regeringen har som ovan nämnts föreslagit i budgetpropositionen för 2024 att delar av kostnaden för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet vid slakterier och vilthanteringsanläggningar ska täckas av avgifter utifrån de fasta belopp som anges i kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625. Detta innebär att Livsmedelsverket även fortsättningsvis måste tillse att kostnaderna för den kontrollverksamhet vid slakterier och vilthanteringsanläggningar som inte omfattas av avgifter med fasta belopp täcks av avgifter. Vid övergången till ett

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

avgiftssystem delvis baserat på avgifter med fasta belopp vill Livsmedelsverket åstadkomma ett så enkelt och transparent system som möjligt utifrån förutsättningarna i dels förordning (EU) 2017/625, dels nationell lagstiftning.

De belopp per djurslag som anges i kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625 är för slakterier och vilthanteringsanläggningar följande.

I. AVGIFTER ELLER PÅLAGOR FÖR OFFENTLIG KONTROLL I SLAKTERIER

a) Nötkött

- i) vuxna nötkreatur: 5 EUR/djur,
- ii) unga nötkreatur: 2 EUR/djur.

b) Kött från hovdjur/hästdjur: 3 EUR/djur

c) Griskött: djur med en slaktvikt som

- i) understiger 25 kg: 0,5 EUR/djur,
- ii) är lika med eller överstiger 25 kg: 1 EUR/djur.

d) Fårkött och getkött: djur med en slaktvikt som

- i) understiger 12 kg: 0,15 EUR/djur,
- ii) är lika med eller överstiger 12 kg: 0,25 EUR/djur.

e) Fjäderfäkött

- i) fjäderfän av släktet Gallus och pärlhöns: 0,005 EUR/djur,
- ii) ankor och gäss: 0,01 EUR/djur,
- iii) kalkoner: 0,025 EUR/djur,
- iv) kött av uppfödda kaniner: 0,005 EUR/djur,
- v) vaktlar och raphönor: 0,002 EUR/djur.

III. AVGIFTER ELLER PÅLAGOR FÖR OFFENTLIG KONTROLL I BEARBETNINGSANLÄGGNINGAR FÖR VILT

a) Småvilt (fåglar): 0,005 EUR/djur,

b) Småvilt (marklevande): 0,01 EUR/djur,

c) Ratiter: 0,5 EUR/djur.

d) Landdäggdjur:

- i) vildsvin: 1,5 EUR/djur,
- ii) idisslare: 0,5 EUR/djur.

Såsom framgår av ovanstående anges inte uttryckligen belopp för alla de djurslag som i dagsläget slaktas i Sverige. Det krävs därför att belopp fastställs även för övriga djurslag. Livsmedelsverket ser även ett behov av att, om möjligt, tillse att

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

det kommande avgiftssystemet även kan hantera tillkomsten av ytterligare djurslag i framtiden.

4.2. Behovet av förordningsändringar

För att de föreskriftsändringar som Livsmedelsverket föreslår nedan ska kunna beslutas behöver regeringen besluta om ändringar i förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter, djurskyddsförordningen (2019:66) och livsmedelsavgiftsförordningen. Regeringen kan fatta beslut om ändringarna under förutsättning att riksdagen bifaller regeringens förslag i budgetpropositionen att tillföra Livsmedelsverket anslag som täcker den del av kostnaderna för kontrollen som avgifterna med fasta belopp inte täcker. Livsmedelsverket utgår från att förordningarna i sådant fall får följande innehåll i sak.

- Att Livsmedelsverket ska ta ut avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för slaktverksamheten vid slakterier och i vilthanteringsanläggningar för den kontroll som avses i artikel 18.1, 18.2 och 18.4 i förordning (EU) 2017/625 och att dessa avgifter ska tas ut med de belopp som anges i avsnitt I och III, kapitel II i bilaga IV till den förordningen.
- Att Livsmedelsverket får meddela föreskrifter om att sådana avgifter ska tas ut även för andra djurslag än de som anges i bilagan.
- Att Livsmedelsverket årligen ska räkna om de belopp som anges i bilagan till svenska kronor enligt en viss angiven växelkurs för euro och att dessa belopp ska tillämpas under nästföljande kalenderår.
- Att avgiften för övrig kontroll vid slakterier och vilthanteringsanläggningar även fortsättningsvis ska beräknas enligt artikel 82.1 i förordning (EU) 2017/625.

4.3. Livsmedelsverkets förslag

4.3.1. Avgifter med fasta belopp

Enligt regeringens förslag i budgetpropositionen ska kostnaderna för viss offentlig kontroll vid slaktverksamheten vid slakterier och vilthanteringsanläggningar täckas av avgifter med fasta belopp. Som nämnts ovan utgår Livsmedelsverket från att det på förordningsnivå regleras att det är offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet avseende den kontroll som avses i artikel 18.1, 2 och 4 i förordning (EU) 2017/625 som ska omfattas av avgifter med fasta belopp. Denna

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

kontroll innefattar därmed även den kontroll som avses i de delegerade förordningar och genomförandeförordningar som kommissionen antagit för att komplettera förordning (EU) 2017/625 eller för att fastställa bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang med avseende på den kontroll som avses i artikel 18.1, 2 och 4, jmf artikel 18.7 och 8. Enligt artikel 18.2 d punkterna v och vi omfattas kontroll av hanteringen och bortskaffande av animaliska biprodukter samt djurens hälsa och djurskyddet. Detta innebär att den kontroll som Livsmedelsverket utför vid slakterier och vilthanteringsanläggningar med stöd av dels 13 och 15 §§ förordningen (2006:814) om foder och animaliska biprodukter, dels 8 kap. 9 § djurskyddsförordningen (2019:66) omfattas. Likaså omfattas annan offentlig verksamhet som blir en följd av den offentliga kontrollen avseende artikel 18.1, 2 och 4 i förordning (EU) 2017/625.

I den kontroll som avses i artikel 18.1, 2 och 4 i förordning (EU) 2017/625 omfattas enligt Livsmedelsverket en stor del av den s. k. riskbaserade kontroll som utförs vid anläggningarna avseende deras slaktverksamhet. Delar av denna kontroll faller dock ändå utanför. För dessa delar krävs därmed en separat avgift, se avsnitt 4.3.5 nedan. Den offentliga kontrollen av de verksamheter vid anläggningarna som inte är hänförlig till slaktverksamheten, s. k. integrerade verksamheter, kommer fortsättningsvis att hanteras utifrån samma kostnads massa som övriga livsmedelsanläggningar, se avsnitt 5 nedan. Detta utifrån principen att lika verksamheter ska behandlas lika avgiftsmässigt.¹

Som nämnts ovan utgår idag avgift enligt särskild timtaxa för den besiktning som Livsmedelsverket utför i samband med nödslakt och vid slakt som utförs vid den jordbruksanläggning som djuren kommer ifrån. Denna besiktning omfattas av artikel 18.1, 2 och 4 i förordning (EU) 2017/625. Detta innebär att även denna besiktning kommer att omfattas av avgifter med fasta belopp per djur som slaktas.

4.3.2. Antal djur och unga nötkreatur

De fasta beloppen i avsnitten I och III, kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625 utgår enligt förordningen per djur. I vissa fall varierar det fasta beloppet beroende på slaktvikt eller ålder på djuret. Uppgift om antalet djur, åldern på djuren och djurens slaktvikt krävs således för att kunna fastställa avgiften för den offentliga kontrollen. Inom ramen för den offentliga kontroll som

¹ Se t. ex. avsnitt 2.3.4 i Kommissionens tillkännagivande om genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 (förordningen om offentlig kontroll).

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

Livsmedelsverket utför avseende slaktverksamheten erhåller dock myndigheten i dagsläget inte dessa uppgifter. Detta är dock uppgifter som slakterierna och vilthanteringsanläggningarna har. Livsmedelsverket föreslår därför att uppgift om antalet djur, ålder och slaktvikt ska lämnas in av slakterier och vilthanteringsanläggningar för att möjliggöra avgiftsuttaget. För det fall uppgift om djurens slaktvikt och ålder inte ges in, och Livsmedelsverket därmed inte får dessa uppgifter, avser Livsmedelsverket att ta betalt utifrån det högre belopp som anges för djurslaget ifråga. Livsmedelsverket föreslår också att det föreskrivs att eventuella ytterligare uppgifter som kan tillkomma och som krävs för fastställandet av avgifterna ska ges in om Livsmedelsverket så begär. Under förutsättning att införandet av avgifter med fasta belopp beslutas kommer Livsmedelsverket att i vägledning återkomma till tillvägagångssättet för uppgiftslämnandet.

Eftersom avgiften är baserat på antalet djur måste det även framgå på vilket sätt detta antal ska beräknas. Det är kostnaderna för den kontroll som avses i artikel 18.1, 2 och 4 i förordning (EU) 2017/625 som ska täckas av avgifter med fasta belopp. Således är det de djur som omfattas av kontrollen som ska utgöra grund för avgiftsuttaget, dvs. alla inkommande djur som besiktigas av Livsmedelsverkets personal. Detta innebär att avgift kommer att utgå även för de djur som Livsmedelsverkets personal beslutar ska avvisas vid besiktning före slakt respektive kasseras vid besiktning efter slakt. Endast de djur som slakteriet väljer att inte låta gå till besiktning före slakt exkluderas således från avgiftsunderlaget.

I avsnitt I, kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625 görs skillnad på unga och vuxna nötkreatur. Det finns i förordningen ingen definition av vad som avses med unga nötkreatur. I artikel 18 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/627 om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 finns dock särskilda besiktningsförfaranden för djur som är yngre än åtta månader och djur som är yngre än 20 månader om de under sitt hela liv uppfötts utan tillgång till betesmark i en medlemsstat eller region i en medlemsstat som är officiellt fri från tuberkulos i enlighet med artikel 1 i beslut 2003/467/EG. Livsmedelsverket konstaterar därför att med unga nötkreatur i avsnitt I, kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625 ska avses de djur som omfattas av artikel 18 i förordning (EU) 2019/627.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

4.3.3. Djurslag

Livsmedelsverket kan som ovan nämnts konstatera att det förekommer slakt och uppslaktning av ett flertal djurslag som inte specifikt omnämns i avsnitten I och III, kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625. Som exempel slaktas ren, vattenbuffel och struts vid slakterier och till vilthanteringsanläggningar inkommer exempelvis björn och visenter. Under förutsättning att regeringen beslutar om nödvändiga förordningsändringar kommer Livsmedelsverket att föreskriva att vissa av beloppen i bilagan även ska användas för andra djurslag än de som är upptagna i bilagan.

Innan föreskriftsreglering dock föreslås måste det utredas om det finns djur som kan innefattas i de djurslag som anges i avsnitt I och III, kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625. Det är därvid lämpligt att utgå från de definitioner av djur som finns i EU-lagstiftningen.

Livsmedelsverket konstaterar inledningsvis att bilaga IV till förordning (EU) 2017/625 endast definierar ratiter som struts, emu och nandufågel. Någon annan definition finns inte vare sig i bilagan eller i förordningen i övrigt.

I bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung finns däremot vissa definitioner. Av definitionerna framgår följande.

- I definitionen av *tama hov- och klövdjur* nämns nötkreatur som inkluderande vattenbuffel och bison.
- Som *hardjur* definieras kaniner, harar och gnagare.
- Som *frilevande vilt* definieras vilda hov- och klövdjur samt hardjur och landlevande däggdjur som är föremål för jakt i syfte att användas som livsmedel och anses vara frilevande vilt enligt tillämplig lagstiftning i den berörda medlemsstaten. Det inkluderar däggdjur som lever fritt inom ett inhägnat område under liknande förhållanden som vilda djur, och frilevande vild fågel som är föremål för jakt i syfte att användas som livsmedel.
- Som *frilevande småvilt* definieras frilevande fågel och hardjur som lever fritt i vilt tillstånd.
- Som *frilevande storvilt* definieras landlevande däggdjur som lever fritt i vilt tillstånd och inte omfattas av definitionen av frilevande småvilt.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

Bland annan EU-lagstiftning som har ett samband med förordning (EU) 2017/625 finns Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") och kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/2035 om komplettering av förordning (EU) 2016/429 vad gäller bestämmelser om anläggningar som håller landlevande djur och kläckerier samt om spårbarhet för vissa hållna landlevande djur och kläckägg. I den sistnämnda förordningen finns i artikel 2.19 en vidare definition av nötkreatur (artikel 2.19) än den som finns i förordning (EG) nr 853/2004. I nötkreatur innefattas i denna definition djur av de arter av hov- och klövdjur som tillhör släktena Bison, Bos (inklusive undersläktena Bos, Bibos, Novibos, Poephagus) och Bubalus (inklusive undersläktet Anoa) samt avkommor av korsningar mellan dessa arter. Livsmedelsverket anser att samtliga dessa arter ska anses innefattas i begreppet nötkreatur i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625. Detta innebär att beloppet för nötkreatur kommer att tas ut vid slakt av samtliga dessa djurarter.

Bilaga III till förordning (EU) 2016/429 utgör en förteckning av hov- och klövdjur. Bland de fasta beloppen enligt bilaga IV i förordning (EU) 2017/625 nämns bl.a. hovdjur och hästdjur i en punkt. Eftersom förteckningen i förordning (EU) 2016/429 är en uttömmande förteckning föreslår Livsmedelsverket att samtliga djur som där förtecknas ska omfattas av hovdjur och hästdjur i den mån djurslagen inte nämns med särskilda belopp i bilagan. Detta innebär att alla hjortdjur som eventuellt slaktas, samtliga kameldjur och samtliga hästdjur kommer att ha samma belopp. Förordning (EU) 2019/2035 definierar ren såsom ett hov- och klövdjur av arten Rangifer tarandus som förtecknas i bilagan III till förordning (EU) 2016/429. Detta innebär att beloppet för hovdjur och hästdjur även kommer att tillämpas för renar.

Avseende övriga djur som slaktas på slakteri konstaterar Livsmedelsverket att ratiter och duvor inte kan anses omfattas av djurslagen i avsnitt I, kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625. För ratiter finns ett belopp om 0,5 euro per djur för det fall det döda djuret tas till en vilthanteringsanläggning. Eftersom det vid slakteri även ska ske besiktning före slakt föreslår Livsmedelsverket att beloppet 1 euro per djur ska användas för ratiter. Då duvor är att jämföras med vaktlar och raphönaner föreslår Livsmedelsverket att samma belopp, 0,002 euro per djur, bör användas även för duvor. För det fall ytterligare fåglar som inte omfattas av djurslagen i bilagan skulle tillkomma i framtiden föreslår Livsmedelsverket att detta belopp, 0,002 euro per djur, används även för dessa fåglar.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

För vilthanteringsanläggningar är det endast småvilt, ratiter och landdäggdjur som nämns i avsnitt III, kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625. Avseende småvilt görs skillnad på marklevande vilt och fåglar. Utifrån de ovan nämnda definitionerna av frilevande småvilt och hardjur i bilaga I till förordning (EG) nr 853/2004 bör med marklevande vilt därför avses hardjur som lever i fritt tillstånd. Detta innebär att det belopp som anges för marklevande vilt ska utgå för vilda kaniner, harar och gnagare. Det belopp som anges för fåglar ska utgå för all frilevande vild fågel som är föremål för jakt i syfte att användas som livsmedel.

Avseende landdäggdjur finns skilda belopp för vildsvin och idisslare. Till gruppen idisslare hör de i dagsläget förekommande djurslagen dovhjort, kronhjort, rådjur, mufflonfår, visent, älg och myskoxe. För det fall annan idisslare inkommer till vilthanteringsanläggning i framtiden omfattas även dessa. Större däggdjur som björn, varg, lodjur, räv och djur i familjen mårddjur kan inte likställas med vare sig marklevande vilt, vildsvin eller idisslare. Livsmedelsverket måste därför fastslå vilket belopp som ska gälla för dessa djur. Då djuren har en likartad besiktning, inklusive provtagning, som vildsvin föreslår Livsmedelsverket att samma belopp ska tillämpas för dessa djur som för vildsvin, dvs. 1,5 euro per djur.

Sammanfattningsvis följer av ovanstående att beloppen i avsnitt I och III, kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625 ska utgå enligt följande.

Belopp vid slakterier	Djurslag
5 EUR/djur	Vuxna nötkreatur. Däri innefattas ko, vattenbuffel, bison, jak, sebu och andra tama nötkreatur.
3 EUR/djur	Hovdjur och hästdjur. Däri innefattas häst, åsna, kameldjur och ren.
2 EUR/djur	Unga nötkreatur, se ovan
1 EUR/djur	Gris med slaktvikt lika med eller överstigande 25 kg, ratiter (struts, emu och nandufågel)
0,5 EUR/djur	Gris med slaktvikt understigande 25 kg
0,25 EUR/djur	Får och get med slaktvikt lika med eller överstigande 12 kg
0,15 EUR/djur	Får och get med slaktvikt understigande 12 kg
0,025 EUR/djur	Kalkoner
0,01 EUR/djur	Ankor och gäss

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

0,005 EUR/djur	Fjäderfän av släktet Gallus, pärlhöns och uppfödda kaniner
0,002 EUR/djur	Vaktlar, raphönor och duvor samt övriga fjäderfän

Belopp vid VHA	Djurslag
1,5 EUR/djur	Vildsvin, björn, varg, lodjur, räv, djur i familjen mårddjur
0,5 EUR/djur	Ratiter, idisslare. Däri innefattas struts, emu, nandufågel, dovhjort, kronhjort, rådjur, mufflonfår, visent, älg, myskoxe, andra idisslare
0,01 EUR/djur	Småvilt (marklevande vilt). Däri innefattas vilda kaniner, harar och gnagare.
0,005 EUR/djur	Småvilt (fåglar)

4.3.4. Valutakurs

Eftersom beloppen i avsnitt I och III i kapitel II i bilaga IV till förordning (EU) 2017/625 anges i euro skulle avgiften per djur kunna växla dagligen beroende på den aktuella växelkursen. För ett transparent och hållbart avgiftssystem krävs därför en reglering av växelkursen. Livsmedelsverket utgår från att regeringen på förordningsnivå kommer att reglera att de belopp som anges i bilagan årligen ska räknas om till svenska kronor enligt en viss angiven växelkurs för euro och att dessa belopp ska tillämpas under nästföljande kalenderår.

4.3.5. Avgifter för övrig offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet vid slaktverksamhet

Av livsmedelsavgiftsförordningen följer att Livsmedelsverkets kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen ska täckas av avgifter. Enligt artikel 79 i förordning (EU) 2017/625 ska Livsmedelsverket ta ut avgift för den offentliga kontroll som utförs i samband med den verksamhet som avses i kapitel II i bilaga IV. Som framgår ovan ska den offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet vid slaktverksamhet som avser kontroll enligt artikel 18.1, 2 och 4 i förordningen finansieras med dels avgifter med fasta belopp, dels anslag. Vad gäller den s. k. riskbaserade kontrollen vid slaktverksamhet omfattas en del av den kontrollen inte av artikel 18. Det handlar exempelvis om kontroll avseende spårbarhet, handelsnormer, livsmedelsinformation och märkning. Denna kontroll, som utförs samtidigt som övrig riskbaserad kontroll, uppgår idag till ca 20 procent av den totala nedlagda

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

tiden avseende riskbaserad kontroll på slakterier och vilthanteringsanläggningar. Att genomföra denna del av den riskklassade kontrollen (inklusive planering, genomförande och efterarbete) vid separata kontrolltillfällen skulle föra med sig ett oproportionerligt stort arbete och tid för administration.

För att undvika detta behov av ökad kontrolltid, och därtill hörande administration, som sammantaget skulle innebära ökade omkostnader, kommer Livsmedelsverket att vid debiteringen uppskatta den tid som åtgår för den riskbaserade kontroll som faller utanför kontroll enligt artikel 18.1, 2 och 4 i förordning (EU) 2017/625. En sådan uppskattning för med sig lägre kostnader för myndigheten och därmed även för livsmedelsföretagen. Den tid som utförs och redovisas för riskbaserad kontroll av respektive anläggnings slaktverksamhet, ligger till grund för debiteringen. Avrundning kommer, såsom för övriga avgifter, ske per påbörjad kvart. För det fall inte någon riskbaserad kontroll utförts av verksamheten under avgiftsperioden, sker givetvis heller inte någon debitering för denna kontroll.

Livsmedelsverket konstaterar att den nu aktuella kontrollen avseende slaktverksamheten sker på samtliga slakterier och vilthanteringsanläggningar, dvs. vid både anläggningar dit myndighetens personal reser och anläggningar där myndigheten har ständig närvaro. Resekostnader är en sådan kostnad som ska beaktas enligt artikel 81 vid beräkningen av avgifternas storlek enligt artikel 82.1 i förordning (EU) 2017/625. Livsmedelsverket föreslår därför att det för denna övriga offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för slaktverksamheten ska utgå två olika timtaxor beroende på om kontrollen vid anläggningen genererar resekostnader för myndigheten. För närmare beskrivning av vad som ingår i kostnadsmassan och hur taxorna beräknats, se kalkylunderlag som kommer att komplettera denna remiss.

Sammanfattningsvis föreslås följande timtaxor.

Verksamhet	Timtaxa
Slaktverksamhet med resekostnader	1 080 kr/h
Slaktverksamhet utan resekostnader	890 kr/h

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

För avgifter för kontroll avseende eventuell integrerad verksamhet vid anläggningen, se avsnitt 5.

Livsmedelsverket kommer för 2024 att fortsatt ta ut separata avgifter för kontroll vid export och kontroll av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. Den förstnämnda avgiften behandlas i avsnitt 8 nedan. Avgiften för kontroll av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel behöver inte ändras inför 2024.

4.4. Alternativa lösningar

Livsmedelsverket ska, i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen, ta ut avgifter med fasta belopp per djur för kontroll av den del av slaktverksamheten vid slakterier och vilthanteringsanläggningar som omfattas av artikel 18.1, 2 och 4 i förordning (EU) 2017/625. Någon alternativ lösning i denna del är inte möjlig.

Livsmedelsverket har övervägt att slå samman kostnadsmassan för den överskjutande kontrollen av slaktverksamheten med kostnadsmassan för övriga livsmedelsanläggningar. En sådan lösning skulle ge ett enklare avgiftssystem med färre timtaxor. Införandet av avgifter med fasta belopp per djur innebär att det befintliga underskottet för kontrollverksamheten vid slakterier och vilthanteringsanläggningar inte tas med i beräkningen av avgifterna för 2024. Underskottet avseende kontrollverksamheten för övriga livsmedelsanläggningar kvarstår dock. En sammanslagning av kostnadsmassorna skulle därför medföra en oönskad övervältringseffekt där slakterier och vilthanteringsanläggningar skulle få bidra till att minska det kvarvarande underskottet för övriga livsmedelsanläggningar.

5. Livsmedelsanläggningar som inte bedriver slaktverksamhet

5.1. Beskrivning av problemet och vad Livsmedelsverket vill uppnå

För livsmedelsanläggningar som inte bedriver slaktverksamhet ska avgifter tas ut så som tidigare. Ett underskott avseende kontrollverksamheten kräver dock att en översyn av avgifterna görs.

Införandet av avgifter med fasta belopp för delar av kontrollen vid slaktverksamhet innebär att integrerade verksamheter vid slakterier och vilthanteringsanläggningar härnäst kommer att ingå i samma avgiftskollektiv

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

som övriga livsmedelsanläggningar. Avgifterna för verksamheten vid övriga livsmedelsanläggningar varierar beroende av om verksamheten omfattas av obligatoriska avgifter eller inte. Eftersom avgiftskollektivet nu omfattar anläggningar där myndighetens personal har ständig närvaro kommer åtskillnad även att behöva göras utifrån om kontrollen är förknippad med reskostnader eller inte.

Med integrerad verksamhet på slakterier och vilthanteringsanläggningar avses enligt Livsmedelsverket all verksamhet efter kontrollmärkning, som inte är kylning av slaktkroppar från egen slaktverksamhet. Även andra verksamheter, exempelvis en fristående styckningsanläggning, kan ha integrerad verksamhet.

5.2. Livsmedelsverkets förslag

Vissa av de nu aktuella livsmedelsanläggningarna har obligatoriska avgifter enligt förordning (EU) 2017/625 medan andra anläggningar har nationellt reglerade avgifter. Skillnaden består i att för de anläggningar som har obligatoriska avgifter är dessa beräknade utifrån artikel 81 i förordningen medan de andra anläggningarnas avgifter är beräknade utifrån den nationella principen om full kostnadstäckning.

Livsmedelsverket har för avgiftsområdet ett underskott om ca 6,7 miljoner kr som kommer att balanseras över fem år, dvs. vid utgången av 2028 ska, om inget oförutsett inträffar, ekonomin för kontrollen av dessa verksamheter vara i balans.

Vid beräkningen av timtaxorna för 2024–2026 har Livsmedelsverket utgått från den beräknade genomsnittliga kostnaden för dessa tre år. Detta eftersom Livsmedelsverkets avsikt fortsatt är att, om möjligt, inte ändra avgifterna mer än vart tredje år för att skapa en förutsägbarhet både för företagen och för myndigheten.

Livsmedelsverket uppskattar att antalet kontrolltimmar kommer att öka från ca 11 500 timmar i år till ca 13 850 timmar nästa år. Detta beror på att det pågående effektiviseringsarbetet förväntas ge ett högre antal kontrolltimmar per år och anställd. Dessutom tillkommer 1 200 timmar avseende integrerad verksamhet vid slakterier och vilthanteringsanläggningar.

Sammanfattningsvis innebär ovanstående att Livsmedelsverket föreslår nedanstående timtaxor. För närmare beskrivning av vad som ingår i

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

kostnadsmassan och hur taxorna beräknats, se kalkylunderlag som kommer att komplettera denna remiss.

	<i>Nuvarande timtaxa</i>	<i>Föreslagen timtaxa</i>
Anläggningar med obligatoriska avgifter	1 900 kr/h	1 990 kr/h med resekostnader 1 720 kr/h utan resekostnader
Övriga anläggningar	1 970 kr/h	2 160 kr/h

5.3. Alternativa lösningar

Livsmedelsverket har övervägt, förutom vad som anges ovan i avsnitt 4.4, att särskilja den integrerade verksamheten vid slakterier och vilthanteringsanläggningar från övriga livsmedelsanläggningars verksamhet. Det är dock fråga om samma typ av verksamhet varför, enligt principen om likabehandling, dessa anläggningar ska ha samma typ av avgift. Livsmedelsverket har även övervägt att ha endast en taxa för de verksamheter som har obligatoriska avgifter. Detta skulle dock innebära att de livsmedelsföretag där Livsmedelsverket har personal ständigt närvarande skulle få betala del av den resekostnad som anläggningar utan ständig närvaro ger upphov till.

Det saknas möjlighet att hantera det uppkomna underskottet på annat sätt än att höja avgifterna.

6. Avgift för kontroll som ursprungligen inte var planerad

Enligt artikel 79.2 c i förordning (EU) 2017/625 ska avgift utgå för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad. Sådan offentlig kontroll kan inte omfattas av avgifter med fasta belopp, då sådana avgifter endast innefattar det som ingår i artikel 79.1 i förordningen. Av 8 § livsmedelsavgiftsförordningen framgår att en kontrollmyndighet ska ta ut avgift för kostnader för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som hänger samman med sådan kontroll som utförs efter klagomål och som är nödvändig för att undersöka den påstådda bristen. Avgift får dock endast tas ut under förutsättning att den bristande efterlevnaden bekräftas. Livsmedelsverket föreslår att timtaxan för den aktuella kontrollen ska variera beroende på om kontrollen avser slaktverksamhet eller övrig verksamhet samt om kontrollen är förenad med resekostnader eller inte. Förslaget innebär följande timtaxor.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

	<i>Nuvarande timtaxa</i>	<i>Föreslagna timtaxa</i>
Slaktverksamhet	1 010 kr/h ständig närvaro 1 440 kr/h ej ständig närvaro	1 080 kr/h med resekostnader 890 kr/h utan resekostnader
Övrig verksamhet	1 900 kr/h	1 990 kr/h med resekostnader 1 720 kr/h utan resekostnader

6.1. Alternativ lösning

Livsmedelsverket har övervägt att endast ha en timtaxa för övriga verksamheter. Detta skulle dock innebära att livsmedelsföretag som har anläggningar där Livsmedelsverket har ständig närvaro skulle få bidra till myndighetens resekostnader som anläggningar utan ständig närvaro ger upphov till. Myndigheten har därför valt bort detta alternativ.

7. Godkännande av livsmedelsanläggningar

7.1. ***Beskrivning av problemen och vad Livsmedelsverket vill uppnå***

Livsmedelsverket tar ut avgifter för godkännande av livsmedelsanläggningar. Avgifterna är idag baserade på de timtaxor som gäller för de olika anläggningstyperna. Såsom framgår ovan föreslår Livsmedelsverket att samtliga timtaxor justeras. Detta innebär att även avgifterna för godkännande av livsmedelsanläggningar måste ses över.

7.2. **Livsmedelsverkets förslag**

Livsmedelsverket föreslår att avgiften för godkännande av livsmedelsanläggningar även fortsättningsvis ska bestå av både en grundavgift och en timdebitering för tid därutöver. Grundavgiften ska alltså betalas vid ansökan om godkännande. Livsmedelsverket föreslår att samma taxor ska ligga till grund för godkännandet av en livsmedelsanläggning, oavsett verksamhetstyp. Grundavgiften för samtliga livsmedelsanläggningar föreslås omfatta endast den normala administrativa tiden som godkännandeprocessen ger upphov till för verksamhetstypen. Detta innebär att grundavgiften för slakterier och vilthanteringsanläggningar kommer att motsvarande åtta timmar administrativ

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

handläggning. För övriga livsmedelsanläggningar kommer grundavgiften fortsatt motsvara tre timmar administrativ handläggning. För platsbesök, administrativ handläggning av integrerade verksamheter samt eventuell ytterligare administration avseende huvudverksamheten, utöver de timmar som ingår i grundavgiften, föreslår Livsmedelsverket en avgift baserad på timtaxa. Denna timtaxa används även för den kontroll som krävs inom ramen för villkorade godkännanden.

Vid ändringar i godkännandet av en anläggning till följd av en väsentlig förändring i verksamheten utgår även fortsättningsvis avgift med timtaxa utifrån den tid som åtgår för prövningen.

För ansökningar om godkännande av livsmedelsanläggningar som inkommer före den 1 januari 2024 utgår grundavgift enligt nu gällande regler, dvs. med 19 600 kr för slakterier och vilthanteringsanläggningar och med 5 910 kr för övriga livsmedelsanläggningar. För den tid som inte ingår i grundavgiften och som nedlagts efter ikraftträdandet av de nya reglerna utgår timtaxa enligt det nya förslaget.

Livsmedelsverket har även sett över avgiften för registrering av livsmedelsanläggningar men ser inte någon anledning till att ändra avgiften. Någon ändring av avgiften föreslås därför inte.

För närmare beskrivning av vad som ingår i kostnadsmassan och hur avgifterna beräknats, se kalkylunderlag som kommer att komplettera denna remiss.

	<i>Nuvarande avgift</i>	<i>Föreslagen avgift</i>
Slakteri och VHA	Grundavgift 16 960 kr 1 170 kr/h	Grundavgift 13 600 kr 1 950 kr/h
Övriga livsmedels- anläggningar	Grundavgift 5 910 kr 1 970 kr/h	Grundavgift 5 100 kr 1 950 kr/h

7.3. Alternativa lösningar

Livsmedelsverket har övervägt att även fortsättningsvis ha olika timtaxor beroende på vilken typ av anläggning som godkännandeprovningen avser. Eftersom integrerade verksamheter vid slakterier och vilthanteringsanläggningar nu föreslås behandlas på samma sätt som övriga livsmedelsanläggningars verksamheter hade detta kunnat komplicera avgiftsuttaget. Med en gemensam

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

timtaxa i grunden skapas ett enklare system för både livsmedelsföretagarna och Livsmedelsverket.

8. Exportkontroll

8.1. *Beskrivning av problemen och vad Livsmedelsverket vill uppnå*

Med exportkontroll avses sådan särskild kontroll som föranleds av införselbestämmelser i tredje land. Livsmedelsverket har utifrån exportkontrollens organisation och utförande, samt med beaktande av att exportkontrollen inte är sådan offentlig kontroll som utförs i samband den verksamhet som avses i kapitel II i bilaga IV i förordning (EU) 2017/625, sedan tidigare beslutat att exportkontrollen ska utgöra ett eget avgiftsområde. Myndigheten ser inte skäl att nu ändra detta. Avgiften för exportkontroll kommer således även fortsatt att beräknas utifrån nationella regler om full kostnadstäckning.

Inför att det nya avgiftssystemet skulle börja tillämpas 2022 gjorde Livsmedelsverket en uppskattning av kostnadsmassan för exportkontrollen. Utifrån faktiskt utfall för 2022 och uppskattat utfall för 2023 beräknas det bli ett underskott för 2023. Avgiften för exportkontroll måste därför ses över inför den kommande treårsperioden.

8.2. Livsmedelsverkets förslag

Livsmedelsverkets kostnader för exportkontroll ska till fullo täckas av avgift. Eftersom det uppkommit ett underskott om 400 000 kr för avgiftsområdet måste avgiften för exportkontroll ses över. Även den allmänna pris- och löneuppräknings påverkar kostnadsmassan för 2025 och 2026. Livsmedelsverket har, för att hålla ned taxan, valt att fördela underskottet på så sätt att verksamheten beräknas vara i balans om fem år. Sammanfattningsvis innebär detta att Livsmedelsverket föreslår nedanstående avgift. För närmare beskrivning av vad som ingår i kostnadsmassan och hur avgiften beräknats, se kalkylunderlag som kommer att komplettera denna remiss.

	<i>Nuvarande avgift</i>	<i>Föreslagen avgift</i>
Exportkontroll	1 390 kr per timme	1 770 kr per timme

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

8.3. Alternativa lösningar

Något alternativ till att höja avgiften för exportkontroll finns inte.

9. Beslut om avgifter och debitering

Livsmedelsverket har för avsikt att fortsätta med kvartalsvisa beslut om avgifter och därtill hörande debitering. Systemet har fungerat väl sedan det infördes och ger i de flesta fall ett nära tidsmässigt samband mellan utförd kontroll och beslut om avgift. Myndigheten ser därför inte något skäl till att ändra i systemet.

10. Statligt stöd

Av förslagen i budgetpropositionen framgår att Livsmedelsverket föreslås få använda erhållna anslag till statligt stöd i form av nedsättning av vissa avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som betalas av slakterier och vilthanteringsanläggningar. Livsmedelsverket kommer för det fall regeringens förslag bifalls av riksdagen att fortsatt utge statligt stöd till slakterier och vilthanteringsanläggningar avseende dels godkännandavgiften, dels avgiften för kontrollprogrammet för salmonella. Något ytterligare statsstöd är inte möjligt.

11. Märkning av ägg

Livsmedelsverket beslutade genom LIVSFS 2023:6 att införa en ny avgift i LIVSFS 2021:8 för den som hos Livsmedelsverket ansöker om undantag i enlighet med artiklarna 8.2 eller 11.1 i kommissionens förordning (EG) nr 589/2008 av den 23 juni 2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller handelsnormerna för ägg. Livsmedelsverket har bemyndigande att medge undantagen genom 21 a § livsmedelsförordningen (2006:813).

Förordning (EG) 589/2008 upphävs den 28 november 2023 då kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/2465 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller handelsnormerna för ägg och om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 589/2008 ska börja tillämpas. I artikel 25 i den nya förordningen anges dock bl.a. att hänvisningar till den upphävda förordningen ska anses som hänvisningar till den nya förordningen. I avvaktan på behövlig ändring av livsmedelsförordningen anser Livsmedelsverket att undantag fortsatt kan meddelas med stöd av livsmedelsförordningen tolkad i ljuset av artikel 25 i förordning (EU) 2023/2465. Livsmedelsverket kommer därför att fortsätta att handlägga dessa ärenden och

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

även ta ut den nya avgiften från den 1 december 2023. När livsmedelsförordningen är ändrad i denna del kommer Livsmedelsverket att besluta om motsvarande ändring i LIVSFS 2021:8. Förslaget medför i sig inte någon ändring i sak varför Livsmedelsverket bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning.

12. Effekterna om någon reglering inte kommer till stånd

Om förslagen generellt sett inte beslutas kommer Livsmedelsverkets kontroll att vara underfinansierad under 2024.

En reglering med avgifter med fasta belopp för slaktverksamheten förutsätter även att riksdagen antar regeringens förslag till budgetproposition och att regeringen i sin tur beslutar nödvändiga ändringar i livsmedelsavgiftsförordningen och Livsmedelsverkets regleringsbrev. Om detta inte sker kommer inte avgifter med fasta belopp att kunna införas. Det kommer då att innebära att Livsmedelsverket ska fortsätta använda gällande avgiftssystem för slaktverksamheten vid slakterier och vilthanteringsanläggningar. Övriga avgifter påverkas inte i sig av dessa förutsättningar varför förslagen i dessa delar kan beslutas. En översyn av avgifterna i det nuvarande avgiftssystemet för slakterier och vilthanteringsanläggningar kommer dock i det fallet att krävas för att täcka uppkomna underskott. En översyn som i sådant fall får påbörjas vid årsskiftet. Om inte så görs kommer kontrollverksamheten i denna del att vara underfinansierad under 2024.

13. Vilka bemyndiganden som Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på

Bestämmelse	Bemyndigande
4 kap. 1– 7 §§	17 § förordningen (2006:815) om provtagning av djur, m.m. 8, 10, 12, 13 och 13 b §§ förordningen (2006:1165) om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter 6–9 och 11 § förordningen (2021:176) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter
4 kap. 9 §	5 § förordningen (2011:1060) om kontroll vid export av livsmedel

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

14. Kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Livsmedelsverket konstaterar att ett införande av avgifter med fasta belopp för viss kontroll vid slakterier och vilthanteringsanläggningar kommer att medföra en minskning av de avgifter som livsmedelsföretagen ska betala.

Livsmedelsverket har övervägt att slå samman timtaxorna för övrig kontroll vid slaktverksamheten med de som gäller för övrig kontroll av andra livsmedelsanläggningar. Myndigheten har dock kunnat konstatera att detta skulle medföra oönskade övervältringseffekter av kostnader mellan olika kategorier av livsmedelsföretag. Myndigheten har därför valt att avstå från detta trots att det kan anses medföra ett något mer komplicerat avgiftssystem. Det är dock främst internt på myndigheten som det kommer att krävas fortsatt tydliga rutiner kring tidsredovisning.

Eftersom inte all kontroll vid slaktverksamhet kommer att omfattas av avgifter med fasta belopp kommer viss riskbaserad kontroll att ha en separat timtaxa. Detta kan innebära att ett fåtal anläggningar, som idag erhåller statsstöd utifrån avgiftsuttag avseende all kontroll, kan komma att få en sammantaget något högre avgift än idag.

15. Överensstämmelse med skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU

Regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges medlemskap i EU. Livsmedelsverket bedömer att förslaget inte behöver anmälas enligt vare sig förordning (1994:2029) om tekniska regler eftersom det inte innehåller några krav på produkter eller förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden.

16. Tidpunkten för ikraftträdande och informationsinsatser

Föreskrifterna kan beslutas när förordningsändringar och Livsmedelsverkets regleringsbrev för 2024 har beslutats av regeringen. Föreskrifterna kommer därför troligtvis att beslutas vid juletid. Livsmedelsverket kommer att informera om de nya avgifterna när de är beslutade. Alla företag som har anläggningar som står

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

under Livsmedelsverkets kontroll kommer att få brev dels om att remissen är utskickad, dels i samband med att föreskrifterna beslutas.

Information kommer även att ges via Livsmedelsverkets webbplats. De avgiftssidor som nu finns på myndighetens webbplats kommer att ses över och uppdateras.

Föreskriftsändringarna kommer att träda i kraft den 1 januari 2024.

17. Berörda företag och branscher

Alla livsmedelsföretagare som står under kontroll av Livsmedelsverket är berörda av regleringen. Likaså berörs de företag som har för avsikt att starta en ny livsmedelsanläggning som ska kontrolleras av Livsmedelsverket.

Under 2023 uppgår antalet aktiva slakterier och vilthanteringsanläggningar i Sverige till 131 respektive 77 stycken. Av slakterierna är 65 stycken även godkända för vilthantering. Totalt är det ca 190 anläggningar som förutom slaktverksamhet har annan integrerad verksamhet. Livsmedelsverkets personal har ständig närvaro vid besiktning före och efter slakt vid 45 slakterier.

Antalet djuruppfödare i Sverige som i slutändan berörs av förslaget om nya avgifter för slakterier och vilthanteringsanläggningar kan endast uppskattas. Enligt statistik från Jordbruksverket finns det ca 30 000 företag med uppfödning av nötkreatur, får, getter, gris och höns.

Vidare finns det enligt Sametinget ca 4 600 renägare som äger minst en ren.

Antalet övriga anläggningar, dvs. de anläggningar som inte är slakterier eller vilthanteringsanläggningar, som står under Livsmedelsverkets kontroll var 2023 ca 1 200 stycken. Av dessa var 137 styckningsanläggningar, 144 mjölkproduktanläggningar och 286 fiskanläggningar. Andra anläggningar var t.ex. charkanläggningar och kyltanksfartyg.

Under 2022 fanns i Sverige totalt ca 87 400 livsmedelsanläggningar, varav ca 86 000 stod under kommunal kontroll. Därutöver fanns totalt ca 36 000 anläggningar i primärproduktionen som stod under kontroll av länsstyrelserna.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

18. Tidsåtgång, administrativa kostnader och annan påverkan för företagen

Införandet av avgifter med fasta belopp för en del av slaktverksamheten vid slakterier och vilthanteringsanläggningar innebär att företagen kommer att behöva lämna uppgift om antalet inkomna djur och, i vissa fall, uppgift om slaktvikt och djurens ålder. Detta innebär en ökning i både tidsåtgången och den administrativa bördan för företagen. Införandet av avgifter med fasta belopp innebär dock att de flesta företagen får sänkta kostnader för kontrollen. Kostnaden sänks i en sådan omfattning att ökningen av de administrativa kostnaderna blir försumbara i sammanhanget. Livsmedelsverket ser inte någon annan påverkan för företagen.

19. Särskilda hänsyn till små företag och påverkan på konkurrensförhållanden

Regeringen har gjort bedömningen att en övergång till avgifter med fasta belopp är ett viktigt steg för att stärka konkurrenskraften för svensk animalieproduktion.²

Livsmedelsverket har, i den mån som varit möjligt, tagit hänsyn till små företag. Införandet av delvis avgifter med fasta belopp innebär ett enklare och mer förutsägbart avgiftssystem vilket kan gynna mindre företagare som redan driver eller överväger att starta ett slakteri eller en vilthanteringsanläggning. Införandet av avgifter med fasta belopp ska enligt regeringen bevara möjligheten för lantbrukare att kunna skicka djur till slakterier utan långa transporter och alltför höga slaktkostnader³.

20. Effekter för kommuner eller regioner

Utförandet av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet på slakterier och vilthanteringsanläggningar utförs av Livsmedelsverket. Införandet av avgifter med fasta belopp för en del av den offentliga kontrollen vid slakterier eller vilthanteringsanläggningar påverkar således inte kommuner eller regioner.

² Regeringens pressmeddelande den 2 september 2023, <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/09/regeringen-foreslar-forenklingar-for-att-starka-svenskt-lantbruk/>.

³ Prop. 2023/24:1 Utgiftsområde 23 s 59.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik
Linda Welzien

2023-11-23

Dnr 2023/03648

21. Miljö och jämställdhet

Som nämnts ovan är ett skäl till regeringens förslag att införa avgifter med fasta belopp för slaktverksamheten att lantbrukare ska kunna skicka djur till slakterier utan långa transporter. Detta kan ha en positiv effekt för miljön. Livsmedelsverket ser dock en viss risk med att övergången till avgifter med fasta belopp kan medföra att de under senare år uppkomna effektiviseringarna avseende anläggningarnas planering av slaktdagar kan komma att minska, exempelvis på grund av att inställelseavgiften försvinner. Det finns därför en risk att antalet resor för Livsmedelsverkets personal kommer att öka, vilket kan motverka den ovan nämnda positiva effekten för miljön.

Livsmedelsverket ser inte att förslagen har någon påverkan på jämställdhet.

22. Uppföljning och utvärdering av föreskrifterna

Livsmedelsverket kommer att följa upp effekten av införandet av avgifter med fasta belopp för delar av kontrollen vid slaktverksamhet på slakterier och vilthanteringsanläggningar.

Livsmedelsverket arbetar fortsatt med att se över de ekonomimodeller som ska tillämpas. Även om myndigheten strävar efter att fortsatt justera avgifter utifrån ett treårigt intervall kan den pågående översynen komma att medföra tidigare ändringar av avgifterna. Avgifter kommer också alltid att vid behov justeras tidigare om något särskilt inträffar.

Talesperson

Eiríkur Einarsson, avdelningschef för Avdelningen för livsmedelskontroll, 018–17 55 22